

EUROPEAN CITIZENS' PANEL
Tackling Hatred in Society

Evropski državljanski forum o spopadanju s sovraštvom v družbi

*Povzetek tretjega
zasedanja*

[17.-19. maj 2024]

Na kratko ...

Kateri so prednostni ukrepi za spopadanje s sovraštvom?

Na tretjem in hkrati zadnjem zasedanju evropskega državlanskega foruma, ki je potekalo od 17. do 19. maja v Bruslju, se je zbralo približno 150 državljanek in državljanov iz vse EU. Vikend je minil v znamenju intenzivnih razprav in prizadevanj za dokončanje priporočil Evropski komisiji.

Državljanji in državljanke so z zavzetostjo in neomajno zavezanostjo sprejeli 21 priporočil za spopadanje s sovraštvom v družbi. Priporočila so bila sprejeta na plenarnem zasedanju ter predstavljena generalni direktorici Generalnega direktorata za pravosodje in potrošnike Ani Gallego Torres.

Kaj sledi?

Pričakuje se, da bodo priporočila državljanek in državljanov prispevala k oblikovanju prihodnjih pobud Komisije za spopadanje s sovraštvom v družbi. Tukaj je [21 priporočil](#), ki so bila predložena Evropski komisiji. Kmalu bo na voljo tudi končni dokument, preveden v 24 uradnih jezikov EU.

Ohranjanje stikov

Tudi v prihodnje bomo v stiku z vami, saj nameravamo organizirati dogodek, namenjen povratnim informacijam, na katerem bomo razpravljali o tem, kako Evropska komisija upošteva vaša priporočila.

Za lažje ohranjanje stikov vzpostavljamo mrežo alumnov za udeležence in udeleženske evropskih državljanskih forumov in drugih evropskih projektov državlanskega udejstvovanja. Če **ne želite** biti del te mreže, nam pišite na elektronski naslov COMM-CITIZENS-PANELS@ec.europa.eu in odstranili vas bomo s poštnega seznama.

Na [platformi za udejstvovanje državljanov](#) si lahko ogledate izbor fotografij z zasedanj foruma. Delite jih s prijatelji, družino in na družbenih omrežjih!

GD za pravosodje in potrošnike objavlja **mesečni bilten** z novicami, dogodki in najnovejšimi publikacijami. Če ga želite prejemati, se lahko prijavite na [tej povezavi](#).

Več informacij o politiki EU na področju pravosodja, pravic potrošnikov in enakosti spolov je na voljo na spletišču GD za pravosodje in potrošnike ([Pravosodje - Evropska komisija \(europa.eu\)](#)) ali na omrežju X ([@EU_Justice - X \(twitter.com\)](#)).

„Državljeni in državljanke 27 držav članic Evropske unije smo prepričani, da je boj proti sovraštvu v Evropi in po svetu prednostna naloga.“

Od sovraštva in delitev do skupnega udejanjanja evropskih vrednot enakosti ter spoštovanja človekovih pravic in dostojanstva

„S svojimi predlogi prispevate k zaščiti naših demokracij.“

Državljeni in državljanke so se vrnil v Bruselj, kjer so na zadnjem zasedanju sklenili dvomesečno trdo delo v okviru evropskega državljanskega foruma za spopadanje s sovraštvom v družbi. Zadnji konec tedna, ki so ga preživeli skupaj, je bil namenjen preoblikovanju zamisli, zbranih na prejšnjih dveh zasedanjih, v priporočila Evropski komisiji. Na petkovem plenarnem zasedanju je državljanke in

državljanke pozdravila direktorica Generalnega direktorata za komuniciranje Dana Spinant, ki je pohvalila njihovo delo: „Navdušena sem nad vašo modrostjo in empatijo, ki ste jo pokazali na tem forumu, pa tudi nad iskrenimi in odprtimi razpravami o tako kompleksnem vprašanju. Zelo cenimo vašo podporo našim prizadevanjem, da bi na evropski ravni prisluhnili glasu državljanek in državljanov.“

Opredelitev problematike: polaganje temeljev za priporočila

Uredniški odbor, sestavljen iz članov foruma, si je vse od drugega zasedanja prizadeval izoblikovati dokončno opredelitev problematike, ki bi upoštevala pripombe vseh udeležencev in udeleženk.

„Cilj je bil zbrati prispevke delovnih skupin in pripraviti skupno besedilo [...]. Na koncu smo besedilo tri ure in pol prečesovali besedo za besedo in poved za povedjo, dokler nismo uspeli vključiti informacij vseh 12 delovnih skupin,“ je pojasnil Gerhard, član uredniškega odbora.

Sovraštvu so izpostavljeni vsi deli družbe. Udeleženci in udeleženke menijo, da je boj proti sovraštvu v Evropi in po svetu pomembna naloga. V besedilu je poudarjeno, da se lahko brez dejavnih prizadevanj za obravnavo in celjenje ran, na primer takih, ki jih povzročajo vojne, zaradi sovraštva, ki izhaja iz tovrstnih konfliktov, le nadaljuje začarani krog sovražnosti in delitev. Prav tako je poudarjena odgovornost političnih in drugih javnih osebnosti v zvezi s širjenjem sovražnega govora, h kateremu prispevajo tudi mediji in družbena omrežja. Državljeni in državljanke poleg tega opozarjajo, da lahko pomanjkanje ozaveščenosti o različnih identitetah, kulturah, strpnosti in komunikaciji ter pomanjkanje zanesljivih informacij na spletu povzročita še več nesporazumov ter vodita v nadaljnje širjenje predsodkov in sovraštva.

Povzetek strokovnih mnenj

Izobraževanje kot temeljna vrednota za izoblikovanje odraslih prihodnosti

Robin Sclafani, direktorica organizacije CEJL: „Izobraževanje ima izjemno pomembno vlogo pri izoblikovanju zadovoljnih in funkcionalnih ljudi. EU ima na tem področju trenutno omejene pristojnosti, lahko pa storimo marsikaj, da bi spodbudili ukrepanje na nacionalni ravni.“

Potencial državljskih forumov za krepitev socialne kohezije

Federico Faloppa, profesor sociolingvistike na Univerzi v Readingu: „V srednje velikih mestih v Italiji in Združenem kraljestvu si organizacije prizadevajo za vzpostavitev državljskih forumov. V enem od teh mest v Italiji vidimo, da gre podjetjem izredno dobro, ker se zavzemajo proti sovraštvu in podpirajo človekove pravice. Treba je povezati lokalne akterje. Nasploh bi se morali povezovati - to velja tudi za nacionalne in lokalne institucije ter institucije na ravni EU.“

Je umetna inteligenca dobra rešitev za boj proti sovraštvu?

Nesrine Slaoui, neodvisna novinarka: „Proti sovraštvu se moramo nujno boriti tudi na spletu. Algoritmi so pri tem ključnega pomena, a seveda je potreben tudi človeški prispevek. Ne smemo pozabiti na finančni vidik: platforme so multinacionalne družbe, ki z vsebino služijo denar, ne glede na to, ali je dobra ali slaba. Treba je tudi izobraziti državljane in državljanke. Umetna inteligenca

ohranja rasizem in seksizem; naše prihodnosti ne moremo prepustiti orodjem, ki niso imuna na take predsodke.“

Iskanje ravnovesja med varstvom podatkov in bojem proti sovraštvu na spletu

Louisa Klingvall, GD za pravosodje in potrošnike: „V Evropi živimo v demokraciji, a tako ni povsod po svetu. Anonimnost lahko spremeni razmere in nekaterim ljudem omogoči, da izrazijo svoje mnenje, po drugi strani pa lahko vodi do sovražnega govora. Organi kazenskega pregona lahko pridobijo informacije o ljudeh, ki širijo sovražna sporočila, zlasti na podlagi akta o digitalnih storitvah.“

Martin Sacleux, GD za pravosodje in potrošnike: „Pri Evropski komisiji ves čas iščemo ravnovesje med varstvom podatkov in bojem proti sovražnim vsebinam na spletu, zato je uredba o varstvu podatkov zelo zaščitniška. Vsak dan se objavi na milijarde objav, zato potrebujemo sredstva za pomoč organom pri prepoznavanju in filtriranju vsebin. Pomembno je poročati o sovražnih vsebinah, da se lahko njihovi avtorji kazensko preganjajo.“

Zaščita najranljivejših skupin z usposabljanjem ljudi, ki z njimi sodelujejo

Daris Lewis Recio, pravni svetovalec in referent pri mreži Equinet: „Obstaja veliko političnih in pravnih pobud, usmerjenih v migrante in spopadanje s sovražnim govorom, uperjenim proti osebam, ki so k nam prišle pred kratkim.“

Podpora žrtvam in omogočanje njihovega svobodnega izražanja brez obsojanja

Arun Mansukhani: „Zasliševalce moramo usposobiti, da bodo lahko čim boljše podprli žrtve. Najboljši psihologi so policisti, ki so seznanjeni z razmerami, in osebe, ki poslušajo pričanje žrtve.“

Ingrid Bellander Todino, vodja enote za politiko na področju temeljnih pravic, GD za pravosodje in potrošnike: „Leta 2012 smo sprejeli zakonodajo o pravicah žrtev, ki zagotavlja podporo in pomoč žrtvam kaznivih dejanj. V državah članicah je zaščita žrtev že

zagotovljena, vendar moramo poskrbeti, da so je žrtve dejansko deležne in lahko dostopajo do nje. Razpoložljivost podpornih storitev je ključna, saj se na ta način lahko ugotovi, kaj je potrebno za pomoč žrtvam.“

Ratifikacija in proslavitev 21 priporočil

V soboto so državljani in državljanke v 12 skupinah dokončno izoblikovali svojih 21 priporočil. V nadaljevanju lahko preberete nekatere od njih.

- **Javna kampanja za povečanje ozaveščenosti o sovraštvu ter obstoječih ukrepih in pravnih sredstvih za spopadanje z njim.** Državlanski forum predlaga, naj Evropska unija organizira kampanjo ozaveščanja o nevarnostih sovraštva, razlogih zanj in ukrepih proti njemu. Poleg tega naj bi zagotovila informacije o različnih pobudah proti sovraštvu, ki se že izvajajo na ravni EU, ter podpornih kanalih in ukrepih, ki so na voljo žrtvam.

- **Kartica EU za varno surfanje**, ki bi otrokom od 8. leta starosti omogočila varno brskanje po spletu. S to kartico naj bi otroci pridobili

spretnosti, potrebne za neodvisno in varno uporabo spleta.

- **Spodbujanje nenasilnega komuniciranja.** EU bi morala boljše ozaveščati o svojih obstoječih usposabljanjih v zvezi s kaznivimi dejanji iz sovraštva, sovražnim govorom in nenasilnim komuniciranjem ter spodbujati udeležbo zadevnih ciljnih skupin. Nenasilno komuniciranje bi moralo biti prek izobraževalnih programov dostopno vsem generacijam v vseh državah članicah EU.
- **Večja neodvisnost medijev.** Od medijev bi bilo treba zahtevati sodelovanje z

neodvisnimi organizacijami za preverjanje dejstev in preglednost glede virov financiranja. Treba bi bilo omejiti število medijskih hiš, ki jih lahko ima v lasti ena oseba ali podjetje. Priporoča se tudi okrepljeno vključevanje državljanek in državljanov v dejavnosti medijev za povečanje pomena njihovih vsebin ter spodbujanje skupne kulture vzajemnosti in spoštovanja.

- **Spremljanje in preganjanje sovražnega govora na spletu.** Potrebni so predpisi glede anonimnosti na spletu, da bi lahko pristojni organi bolje spremljali in preganjali avtorje sovražnega govora. Evropska komisija bi morala ustanoviti delovno skupino, ki bi posodobila in razširila skupno opredelitev „nezakonitega sovražnega govora“. Pri omejevanju širjenja sovražnega govora na družbenih omrežjih bi si morali pomagati z umetno inteligenco. Od platform/upravljalcev bi bilo treba zahtevati, da prilagodijo svoje algoritme, da bodo odražali širši spekter mnenj.

- **Kodeks ravnanja za poslane in poslanke Evropskega parlamenta.** Državlanski forum predlaga ustanovitev neodvisnega zaupanja vrednega odbora, ki bi pripravil kodeks ravnanja za poslane in poslanke Evropskega parlamenta ter spremljal sovražni govor in napačne informacije.
- **Evropski mladinski forumi.** Z organizacijo razprav po vzoru državljanskih forumov v šolah bi lahko prispevali k širjenju kulture posvetovanja med mlajšo generacijo. Razprava o hrani v šolski menzi, pri kateri bi se upoštevale navade v različnih regijah, bi bila na primer priložnost, da se načnejo pogovori o določenih temah, ki vsakodnevno zadevajo učence, pri čemer bi imeli ti koristi od strokovnega znanja kuharskega in drugega osebja. Povezovanje šol bi lahko omogočilo izmenjave na evropski ravni. Za mlade od 16. do 25. leta bi bilo treba po obstoječem modelu organizirati evropske forume na temo sovraštva s poudarkom na vprašanjih, ki jih neposredno zadevajo, kot je kibernetško nadlegovanje.

„Prikazujete bistvo demokratične razprave.“

V nedeljo so se državljani in državljanke ponovno zbrali na plenarnem zasedanju, da bi predstavili in ocenili 21 končnih priporočil. Vsako priporočilo so ocenili z oceno od 1 do 6, s katero so izrazili stopnjo svoje podpore. Zaradi preglednosti so bili glasovi prešteti v prisotnosti državljanov v vlogi opazovalcev.

Po predstavitvi in glasovanju sta najstarejša in najmlajša udeleženka foruma, Gemma iz Italije in Camille iz Francije, priporočila predstaviti **generalni direktorici Generalnega direktorata za pravosodje in potrošnike Ani Gallego Torres**. Generalna direktorica se je 150 državljanekam in državljanom zahvalila za neomajno zavezanost, dejavno sodelovanje in občudovanja vredne rezultate.

Ob zaključku so državljani in državljanke prejeli zahvalno sporočilo **podpredsednice za demokracijo in demografijo Dubravke Šuica**, ki je poudarila, kako pomembno je vključiti državljanke in državljanke v oblikovanje politik, prisluhniti njihovim stališčem in zagotoviti, da se evropske institucije odzivajo na njihove pomisleke: „*Vaša predanost prispeva k odpornosti naših demokracij. Ponosni smo na te državljanske forume. Veselim se branja vaših priporočil in se vam zahvaljujem za sodelovanje.*“

Za ogled videoposnetka petkovega plenarnega zasedanja kliknite [tukaj](#).

Za ogled videoposnetka nedeljskega plenarnega zasedanja kliknite [tukaj](#).

Vaši utrinki s foruma

Matilde, Italija: „Name je največji vtis naredilo to, da sem srečala ljudi iz vse Evrope, saj se od drugih lahko veliko naučimo. Prav tako sem prvič doživela, da je EU resnično stopila v stik z državljani in državljankami. Zame je bila to zelo lepa izkušnja.“

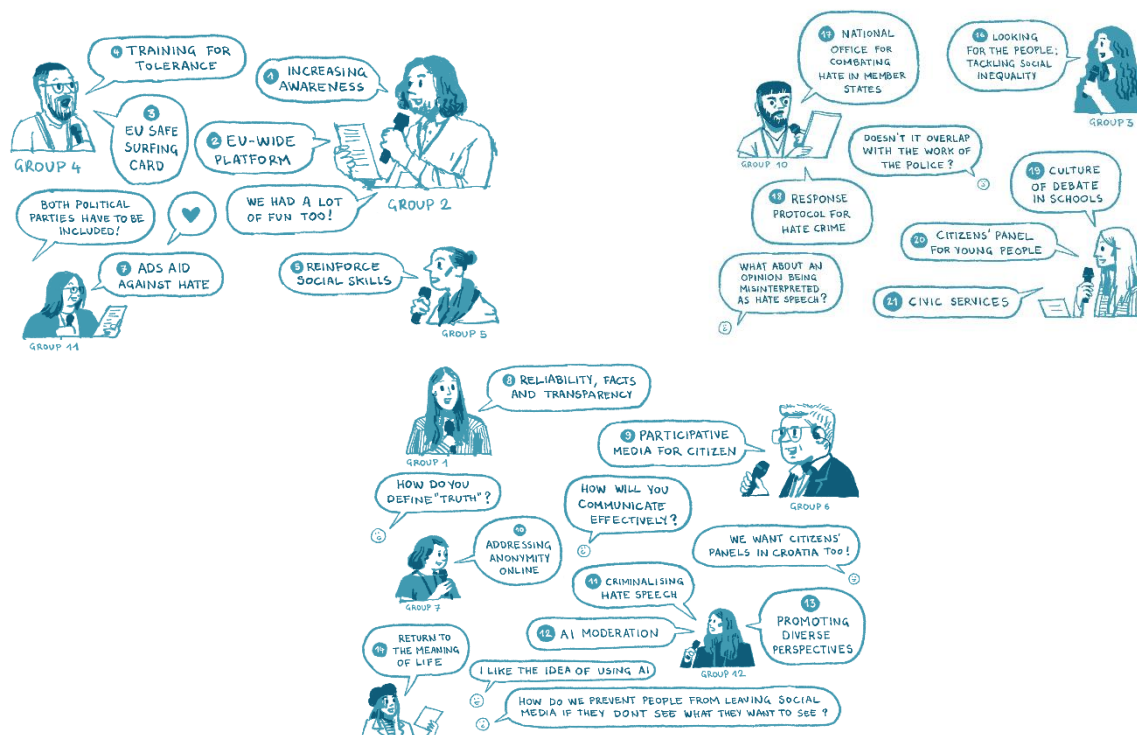
Nelson, Poljska: „Najbolj mi je bilo všeč delo v delovnih skupinah, v katerih smo lahko delili svoja mnenja in razpravljali o vprašanju. Tudi če se nismo strinjali, je bilo vzdušje vedno pozitivno. Če moram izpostaviti en trenutek, bi bila to pričevanja na prvem zasedanju, ki so bila zelo čustvena.“

Petra, Češka: „Všeč mi je bilo, da smo slišali toliko različnih mnenj. Tudi kadar se nisem strinjala z drugimi, sem jih bila prisiljena poslušati in upoštevati, kar so povedali. Tako sem si razširila obzorja, poleg tega pa sem resnično uživala v celotnem postopku in spoznavanju novih ljudi iz vse EU. Všeč mi je bilo delo v skupinah, najbolj sem cenila trenutke, ko smo se smejali.“

Sybel, Luksemburg: „S teh treh zasedanj mi bo v spominu najbolj ostal trenutek, ko sta Camille in Gemma predali naša priporočila Ani Gallego Torres. Ta trenutek simbolizira naše sodelovanje in prizadevanja, da bi dosegli soglasje glede 21 priporočil. Ponosna sem na vse, kar smo dosegli. Ni bilo preprosto in včasih se nismo strinjali, ampak vsakdo je bil pripravljen prispevati k razpravi. Dokazali smo, da državljani in državljanke lahko sodelujemo in prispevamo zamisli za oblikovanje politik.“

Vikend skozi Sylvainove oči

Sylvain Mazas je grafični moderator, ki prikazuje razvoj razprav foruma. Spodaj so prikazani njegovi vtisi tega vikenda.

Drugi dogodki

V zadnjih tednih smo nekatere od vas z veseljem ponovno gostili v Bruslju, kjer ste predstavljali forum na različnih dogodkih in konferencah. Najlepša hvala vsem, ki ste se odločili za sodelovanje v tej vlogi.

Glavni dogodek po forumu je organiziral GD za pravosodje in potrošnike 13. junija 2024. Šlo je za [12. srečanje skupine EU na visoki ravni za boj proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva](#), ki ga sestavljajo vladni ministri za pravosodje, kulturo in kazenski pregon. Na njem je skupina državljanov predstavila priporočila predstavnikom držav članic, pri čemer je bil poudarek na priporočilih, pri katerih je izjemno pomembno ukrepanje na nacionalni ravni - na primer v zvezi z izobraževanjem.

Poleg tega so nekateri državljani priložnost, da predstavijo delo foruma, dobili na dveh drugih pomembnih dogodkih. Prvega je 31. maja 2024 organiziral Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO), potem ko je bilo na plenarnem zasedanju EESO sprejeto [mnenje Ni prostora za sovraštvo: Evropa, združena proti sovraštvu](#). Drugi dogodek, ki ga je organiziralo Skupno raziskovalno središče, pa je bil del [petega festivala državljskega udejstvovanja in posvetovalne demokracije](#).

Hvala vsem, ki so se prostovoljno javili (in bili naključno izbrani) za vrnitev v Bruselj, kjer so se udeležili teh dogodkov v imenu foruma.